

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/775/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812225063
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3812225063.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa: G. poisťovňa, a.s., so sídlom v A., K. XX, IČO: XX XXX XXX, zastúpeného Mgr. V. M., advokátom v A., V. X proti odporcovi H. T., bytom A., K.. N. XX, zastúpenému T. T., bytom A., F. XX, o zaplatenie 888,71 eur s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 10.júla 2013, č. k. 5C/49/2013-59 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 888,71 eur s 9% ročným úrokom z omeškania od 9.7.2011 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 212,90 eur a iných trov v sume 53 eur na účet právneho zástupcu Mgr. V. M. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vychádzalo zo zistenia, že odporca uzavrel s navrhovateľom zmluvu o investičnom životnom poistení pre zdravie a dôchodok na základe návrhu na uzavretie zmluvy zo dňa 18.08.2010. Tento návrh bol zo strany navrhovateľa akceptovaný vydaním poisťky č. 378033/1 dňa 17.09.2010. Poistenou osobou bol Q. T., nar. XX.XX.XXXX, syn odporcu. Minimálne mesačné poistné bolo dohodnuté sumou 150 eur so splatnosťou prvého poistného dňa 01.09.2010. Poistenie bolo uzavreté na dobu určitú do 31.8.2069. Z návrhu na uzavretie poistnej zmluvy vyplýva, že poistenie sprostredkoval T. T., ktorý je otcom odporcu. Z jeho výpovede ako splnomocneného zástupcu odporcu v konaní bolo zistené, že poistenie pre vnuka mal záujem uzatvoriť on, ale nebolo to možné, preto zmluvu uzatvoril odporca a on hradil dohodnuté mesačné poistné. Zo strany odporcu bolo uhradené poistné za obdobie do 30.11.2011, čo vyplýva z výzvy navrhovateľa na zaplatenie poistného zo dňa 03.03.2011. V ďalšom období už odporca poistné riadne nehradil. Vo výzve bol zo strany navrhovateľa upozornený na zánik poistenia v prípade, že dlžné poistné nebude zaplatené do 1 mesiaca od doručenia výzvy na zaplatenie poistného. Listom zo dňa 11.03.2011 odporca požiadal o predĺženie lehoty na zaplatenie dlžnej sumy do 08.07.2011, s čím navrhovateľ vyslovil súhlas listom zo dňa 21.03.2011, pričom odporcu zároveň upozornil, že ak nebude v uvedenej lehote poistné zaplatené, dôjde k zániku poistenia dňa 08.07.2011 s tým, že nárok na zaplatenie poistného má až do zániku poistenia. Keďže poistné nebolo uhradené v lehote do 08.07.2011, poistenie k uvedenému dňu zaniklo. O tejto skutočnosti navrhovateľ odporcu aj písomne upovedomil listom zo dňa 27.07.2011 a súčasne ho vyzval na úhradu dlžného poistného za obdobie do zániku poistenia vo výške 1.088,71 eur. Zo strany odporcu boli uhradené sumy 100 eur dňa 06.02.2012 a 100 eur dňa 19.03.2012. Ďalšia suma už z jeho strany uhradená nebola. Navrhovateľ si preto voči nemu uplatnil nárok na zaplatenie dlžnej sumy 888,71 eur prostredníctvom súdu. Z vyjadrenia navrhovateľa doručeného súdu dňa 09.07.2013 vyplýva, že ku dňu zániku poistenia bola odkupná hodnota poistnej zmluvy nulová. Minimálne poistné bolo dohodnuté vo výške 150 eur mesačne, z čoho suma určená na investovanie do fondov je 103,37 eur. Výška mesačných nákladov a rizikových príspevkov predstavuje 42,16 eur a celková hodnota nákladov a rizikových príspevkov strhnutých z fondového účtu v období od 01.09.2010 do 09.07.2011 predstavuje 421,60 eur. Odporca v konaní namietal, že suma 150 eur, ktorá bola dohodnutá ako poistné, nepredstavuje ako celok sumu

použitú na krytie poistného rizika, za oprávnený považoval len nárok navrhovateľ na zaplatenie sumy po 42,16 eur mesačne. Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh je podaný dôvodne. V konaní bolo nepochybne preukázané, že medzi účastníkmi existoval zmluvný vzťah na základe zmluvy o životnom poistení. Podľa tejto zmluvy bol odporca povinný hradiť navrhovateľovi poistné dojednané vo výške minimálne 150,- eur mesačne. Odporca však neuhradil riadne a včas bežné poistné za obdobie od 01.11.2010 a nasledujúce a to ani v predĺženej dobe, ktorá mu bola poskytnutá na základe jeho žiadosti. V dôsledku neuhradenia poistného poistná zmluva zanikla a navrhovateľovi vznikol nárok na úhradu poistného do zániku poistenia, t.j. za obdobie od 01.11.2010 do 08.07.2011 v sume 888,71 eur. Odporca mu však dlžnú sumu doteraz nezaplatil. V konaní namietal, že poistné nepredstavuje celú dojednanú sumu 150 eur mesačne, keďže časť tejto sumy je použitá na nákup podielových jednotiek a neslúži na krytie poistného rizika. V konaní však bolo zistené, že zmluvne si účastníci dohodli minimálne mesačné poistné vo výške 150 eur, táto suma bola oboma stranami dohodnutá ako poistné. Navrhovateľ má v zmysle ust. § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka nárok na zaplatenie poistného do zániku poistenia. Pokiaľ si teda účastníci zmluvne vymedzili sumu 150 eur mesačne ako poistné, navrhovateľ má nárok na úhradu tejto sumy až do zániku poistenia. Za obdobie od 01.11.2010 do 08.07.2011 dlžné poistné predstavuje 1088,71 eur, z čoho odporca zaplatil sumu 200 eur, zostáva teda suma 888,71 eur. Keďže odporca poistné neuhradil riadne a včas (t.j. v lehote splatnosti), dostal sa s plnením do omeškania a navrhovateľovi vznikol nárok aj na zaplatenie úroku z omeškania. Súd preto rozhodol tak, že odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 888,71 eur spolu s 9% ročným úrokom z omeškania od 09.07.2011 (t.j. od prvého dňa po zániku poistenia) až do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Právne vec posúdil podľa § 796 ods. 1, 2, § 801 ods. 2 a § 803 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Výšku úroku z omeškania určil v súlade s nar. vlády č. 87/1995 Z. z., teda o 8 percentuálnych bodov viac ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Keďže navrhovateľ mal v konaní úspech, súd mu priznal náhradu trov konania v plnej výške. Trovy pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku 53 eur a trov právneho zastúpenia v sume 212,90 eur (3 úkony právnej pomoci po 51,45 eur, 2 x paušál po 7,63 eur, 1 x paušál po 7,81 eur, DPH 20% zo sumy 177,42 eur ... 35,48 eur).

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca. Dôvodil tým, že v konaní pred okresným súdom nenamietal voči povinnosti doplatiť poistné za dobu zániku poistenia. Jeho námietka smerovala k výške tejto sumy. Podľa poistnej zmluvy mal platiť 150 eur mesačne, z toho z tejto sumy išlo 103,37 eur na šetrenie a 42,16 eur bola výška nákladov a rizikových príspevkov. S poukazom na § 803 a § 788 Občianskeho zákonníka mal za to, že v žiadnom prípade nemala byť do poistného zahrnutá suma 103,37 eur, ktorá bola určená len na šetrenie pretože táto časť platby neslúži na to, čo definuje § 788 /krytie rizika/, ale slúži len ako sporenie. Ak sám poisťovateľ uviedol, že výška nákladov a rizikových príspevkov je 42,16 eur mesačne a 103,37 eur slúžilo k nákupu podielových jednotiek, tak vymáhanie sumy 103,37 eur definoval ako neoprávnené obohatenie, pretože v mesiacoch, keď neplnil, poisťovateľ nenakupoval podielové jednotky a teda nemal žiadny náklad. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že poistné pozostáva z určitých položiek, ktoré sa líšia od druhu poistenia a produktu poisťovateľa, avšak v zmysle Občianskeho zákonníka ak aj Všeobecných poistných podmienok /VPP/ je poistený povinný hradiť poistné v dohodnutej výške počas celej doby poistenia. Investičné životné poistenie v sebe primárne zahŕňa poskytnutie poistnej ochrany a sekundárne zhodnocovanie naakumulovaných finančných prostriedkov. Zohľadnenie sekundárnej zložky sa odráža v podobe práva na odkúpnu hodnotu v zmysle čl. 14 VPP. Tvrdenie odporcu, že poistné pozostáva z dvoch zložiek, šetriacej a slúžiacej na krytie rizika, preto nepovažoval za správne, a preto ním uplatnený návrh na zaplatenie dlžnej sumy spolu s príslušenstvom je v celom rozsahu dôvodný. Žiadal, aby odvolací súd potvrdil v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a zaviazal odporcu k náhrade trov odvolacieho konania, pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia v sume 71,11 eur.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania /§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 O.s.p./ a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je treba zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na tom právnom názore, že v dôsledku neuhradenia poistného poistná zmluva zanikla a navrhovateľovi vznikol nárok na úhradu poistného do zániku poistenia, t.j. za obdobie od 01.11.2010 do 08.07.2011 v sume 888,71 eur. Odporca mu však dlžnú sumu doteraz nezaplatil. V konaní namietal, že poistné nepredstavuje celú dojednanú sumu 150 eur mesačne, keďže časť tejto sumy je použitá na nákup podielových jednotiek a neslúži na krytie poistného rizika. V konaní však bolo zistené, že zmluvne si účastníci dohodli minimálne mesačné poistné vo výške 150 eur, táto suma bola oboma stranami dohodnutá ako poistné. Navrhovateľ má v zmysle ust. § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka nárok na zaplatenie poistného do zániku poistenia. Pokiaľ si teda účastníci zmluvne vymedzili sumu 150 eur mesačne ako poistné, navrhovateľ má nárok na úhradu tejto sumy až do zániku poistenia.

Odvolačný súd tento právny názor súdu prvého stupňa nepovažuje za správny.

V prvom rade súd prvého stupňa dôsledne neskúmal, o aký typ poistnej zmluvy v danom prípade išlo. V prípadoch investičných /kapitálových/ poistných zmlúv, v rámci ktorých dochádza ku kombinácii poistenia s investičným /sporivým/ zámerom, sa totiž poisteným platená poistná suma delí na účel krytia plnenia v prípade vyskytnutia sa poistením krytej poistnej udalosti a časť z nej sa ukladá na účel sporenia, pričom bližšie dojednanie o pomere a rozsahu tohto delenia poistného je zmluvnými stranami dojednané v rámci poistených podmienok, ktoré sú súčasťou poistnej zmluvy. V prípade zániku takéhoto poistenia pre nezaplatenie poistného za ďalšie poistné obdobie podľa 801 ods. 2 a § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je povinný poistený zaplatiť poistné až do zániku poistenia, pretože až do doby zániku poistenia je poistený týmto poistením riadne krytý, a v prípade vzniku poistnej udalosti je poisťovňa povinná plniť. Avšak na mieste je úvaha o plnení do zániku poistenia aj tej časti poistného, ktorá mala byť zhodnocovaná v rámci investičného sporenia.

Charakter a účel poistného vzťahu vyjadruje predovšetkým § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého poistnou zmluvou sa poisťiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poisťiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné. Zásady vyplývajúce z § 788 ods. 1 a § 795 ods. 1 Občianskeho zákonníka sú ďalej rozvedené v ustanoveniach § 796 Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú režim platenia poistného a jeho zročnosť, v ustanovení § 801 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje dôsledky neplatenia poistného a napokon v ustanovení § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovuje, za aký čas má poisťiteľ právo na poistné. Tu sa žiada poznamenať, že bežným poistným sa rozumie poistné, ktoré sa platí bežne za dohodnuté poistné obdobia /obdobie dohodnuté poisťiteľom a tým, kto s ním uzavrel poistnú zmluvu, za ktoré obdobie sa bude poistné platiť/ a jednorazovým poistným poistné, ktoré sa má zaplatiť za celú dobu, na ktorú sa poistenie dojednálo. Zásada paralelnosti poistného krytia s právom poisťiteľa na poistné sa podrobnejšie rozvádza v ustanovení § 803 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Vychádzajúc z uvedeného nie je možné prisvedčiť záveru vyslovenému súdom prvého stupňa, že odporca je povinný zaplatiť poistné za dobu do zániku poistenia z dôvodu nezaplatenia poistného za ďalšie poistné obdobie, v celej dohodnutej výške. I keď podľa Všeobecných poistných podmienok /VPP/ bol odporca ako poistený povinný hradiť poistné v dohodnutej výške počas celej doby poistenia, nemožno nevidieť, že účastníkmi uzavretá poistná zmluva nie je typickou poistnou zmluvou podľa § 788 ods.1 Občianskeho zákonníka, ale je takou poistnou zmluvou, ktorá zahŕňa kombináciu poistenia s investičným /sporivým/ zámerom. To znamená, že odporcom platená poistná suma sa delí na účel krytia plnenia v prípade vyskytnutia sa poistením krytej poistnej udalosti a časť z nej sa ukladá na účel sporenia /na nákup podielových jednotiek investičných fondov/. Dohodnutá výška poistného v sume minimálne 150 eur mesačne podľa názoru odvolacieho súdu tak netvorí neoddeliteľný „jeden celok“, nakoľko celá dohodnutá suma poistného neslúžila len pre účely krytia plnenia v prípade vyskytnutia sa poistením krytej poistnej udalosti. Je preto možné s určitosťou stanoviť výšku mesačného poistného na krytie poistných udalostí a výšku mesačného poistného určenú na účel sporenia, čo možno vyvodiť aj zo zmluvných podmienok, podľa ktorých pri zániku poistenia, neprichádza do úvahy vrátenie poistného plnenia určeného na krytie plnenia v prípade vyskytnutia sa poistením krytej poistnej udalosti, ale poistníkovi vzniká nárok na vyplatenie odkupnej hodnoty, ktorá sa vypočíta podľa Článku 14 VPP.

Odvolačné námietky odporcu preto odvolací súd považoval za dôvodné.

Keďže odvolací súd vec posúdil inak po právnej stránke, nezaoberal sa výškou, ktorú je v skutočnosti povinný zaplatiť odporca do doby zániku poistenia, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa v zmysle hore vysloveného právneho názoru, ktorým je viazaný / § 226 O.s.p/ doplní dokazovanie na výšku poistného, ktorá bola určená len na krytie plnenia v prípade poistnej udalosti, a ktorú je povinný odporca navrhovateľovi skutočne zaplatiť z dôvodu zániku poisteného. V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách konania /§ 224 ods. 3 O.s.p./.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.